

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΛΙΕΙΑΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ: ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Θεσσαλονίκη, 01 Νοεμβρίου 2019

Αριθ. πρωτ.: 628299(21786)

Σχετ.: 595550(20432)/24.09.2019 &
587103(20158)/20.09.2019

Ταχ. Δ/ση: 26^{ης} Οκτωβρίου 64
Τ.Κ.: 546 27 Θεσσαλονίκη
Πληροφορίες: Δρ Ελένη Κων/νου Κουλακιώτη,
Εμμανουήλ Μαυρίδης & Αντώνιος
Βαϊτσόπουλος
Τηλέφωνο: 2313 330 334, 362 & 417
Τηλεομοιότυπο: 2313 330 042
Ηλεκτρονική Δ/ση: E.Koulakioti@pkm.gov.gr,
E.Mavridis@pkm.gov.gr &
A.Vaitsopoulos@pkm.gov.gr

ΠΡΟΣ: ΟΠΩΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΘΕΜΑ: «ToBRFV: Αποστολή της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2019/1615 της Επιτροπής».

Σχετ.: τα έγγραφα του Τμήματος Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου, της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής, της Γενικής Δ/σης Γεωργίας, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α. & Τ.):

- i. 10511/253282/07.10.2019, με θέμα «Αποστολή της Εκτελεστικής Απόφασης της Επιτροπής 2019/1615/ΕΕ»,
- ii. 9812/237637/24.09.2019, με θέμα «Ενημερωτικό Φυλλάδιο 'Ιός της Καστανής Ρυτίδωσης των Καρπών της Τομάτας (Tomato Brown Rugose Fruit Virus - ToBRFV)» και
- iii. 9633/233639/19.09.2019, με θέμα «Εμφάνιση του επιβλαβούς οργανισμού Tomato Brown Rugose Fruit Virus - ToBRFV (Ιός της καστανής ρυτίδωσης των καρπών της τομάτας) στην Ελλάδα, σε θερμοκηπιακή καλλιέργεια τομάτας του Νομού Χανίων - Κρήτης. Μέτρα και Ορθές πρακτικές για τον περιορισμό της εξάπλωσης και την εκρίζωση του ιού».

Με το παραπάνω τρίτο σχετικό έγγραφο το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του Υπ.Α.Α. & Τ. μας γνωστοποίησε τη διαπίστωση για πρώτη φορά στη χώρα μας του ιού της καστανής ρυτίδωσης των καρπών τομάτας (Tomato brown rugose fruit virus, ToBRFV) σε δείγμα τομάτας θερμοκηπίου στην περιοχή Παλαιοχώρα του Νομού Χανίων και μας ενημέρωσε για τα εξής:

«1. Ο ιός αυτός περιλαμβάνεται στη λίστα επιφυλακής (alert list) του Ευρωπαϊκού και Μεσογειακού Οργανισμού Προστασίας Φυτών (EPPO)¹ και η παρουσία του διαπιστώθηκε για πρώτη φορά στην Ευρώπη στη Γερμανία και Ιταλία το 2018. Αποτελεί αναδυόμενο κίνδυνο

¹ https://www.eppo.int/ACTIVITIES/plant_quarantine/alert_list_viruses/tomato_brown_rugose_fruit_virus

μεγάλης σημασίας κυρίως για την καλλιέργεια της **τομάτας**² και της **πιπεριάς** και **μεταδίδεται με την επαφή** (μολυσμένα χέρια, εργαλεία, ρούχα αλλά και από φυτό σε φυτό), το **μολυσμένο πολλαπλασιαστικό υλικό και πιθανόν με τον μολυσμένο σπόρο**. **Οι βομβίνοι (*Bombus terrestris*) μπορούν επίσης να μεταδώσουν τον ιό κατά την επικονίαση των φυτών.**

2. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Μόνιμη Επιτροπή Υγείας των Φυτών [Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed (PAFF Committee)] κατά τη συνεδρίαση της, τον Ιούλιο του 2019, έλαβε Απόφαση για επίσημα μέτρα με σκοπό την αποφυγή της εισόδου και τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού ToBRFV στον Ενωσιακό χώρο. **Η συγκεκριμένη Απόφαση θα τεθεί σε ισχύ από 01.11.2019. Βασικά σημεία της απόφασης αποτελούν:**

- η υποχρέωση των Κρατών μελών για την **πραγματοποίηση ετήσιων επισκοπήσεων** στην επικράτεια τους για τον εν λόγω επιβλαβή οργανισμό καραντίνας,
- η υποχρέωση των **διακινούμενων φυτών και σπόρων τομάτας και πιπεριάς** να συνοδεύονται από **φυτοϋγειονομικό διαβατήριο** και να ελέγχονται και για τον ToBRFV,
- η υποχρέωση των **εισαγόμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση φυτών και σπόρων τομάτας και πιπεριάς** να συνοδεύονται από **Πιστοποιητικό Φυτοϋγείας** που να καλύπτει τις απαιτήσεις της Ένωσης και για τον ιό ToBRFV.

3. Δεν υπάρχουν θεραπευτικά μέτρα για τα προσβεβλημένα φυτά. Στους καλλιεργητές τομάτας, προκειμένου να περιορίσουν τις απώλειες στις καλλιέργειες τους και να εκριζώσουν τον ιό ToBRFV, συστήνονται τα κάτωθι μέτρα:

1. Χρησιμοποίηση υγιούς σπόρου.
2. Συστηματικός έλεγχος των σπορειών και απομάκρυνση/καταστροφή των φυταρίων που τυχόν έχουν προσβληθεί ή εμφανίζουν ύποπτα συμπτώματα.
3. Χρησιμοποίηση υγιών φυταρίων για φύτευση.
4. Έλεγχος κατά διαστήματα των φυτών, μετά τη μεταφύτευση τους στον αγρό ή το θερμοκήπιο και απομάκρυνση/καταστροφή όσων εμφανίζουν συμπτώματα ίωσης.
5. Συχνή απολύμανση εργαλείων με εμβάπτιση σε διάλυμα χλωρίνης περιεκτικότητας 0,5% NaOCl ή Virkon® S ή αποβουτυρωμένου γάλακτος (τουλάχιστον 3,5% περιεκτικότητα σε πρωτεΐνη).
6. Πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και ξέπλυμα με άφθονο νερό πριν από κάθε χειρισμό των φυτών.
7. Χρησιμοποίηση παπουτσιών, φόρμας και γαντιών μιας χρήσης από τους εργαζόμενους που εκτελούν τις διάφορες καλλιεργητικές εργασίες και αλλαγή αυτών μεταξύ διαφορετικών εγκαταστάσεων. Αποφυγή επαφής των υγιών φυτών με τα χέρια που έχουν

² Βλ. περισσότερες φωτογραφίες συμπτωμάτων στην τομάτα στην ιστοσελίδα: <https://gd.eppo.int/taxon/TOBRFV/photos>

έρθει σε επαφή με ασθενή φυτά (εκρίζωση, δέσιμο, κλάδεμα, κ.λπ.), εκτός αν τα χέρια έχουν προηγουμένως πλυθεί καλά.

8. Καλό πλύσιμο όλων των επιφανειών, δίσκων, κ.λπ., εντός των θερμοκηπίων μεταξύ των μεταφυτεύσεων/φυτεύσεων.

9. Μείωση κατά το δυνατόν της μετακίνησης των εργατών μεταξύ των διαφόρων τομέων της επιχείρησης.

10. Αφαίρεση ζιζανίων στους χώρους πέριξ των θερμοκηπίων.

11. Μέριμνα για απομάκρυνση και καταστροφή των υπολειμμάτων της καλλιέργειας καθώς και απολύμανσης των χώρων του θερμοκηπίου.

12. Ύπαρξη ταπέτων με απολυμαντικό στην είσοδο των θερμοκηπίων.».

Με το ανωτέρω **δεύτερο σχετικό έγγραφο** το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου, του Υπ.Α.Α. & Τ. μας ενημέρωσε ότι επιμελήθηκε μαζί με το Εργαστήριο Ιολογίας του Μπενακειού Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου ενημερωτικό φυλλάδιο σχετικά με τον Ιό της Καστανής Ρυτίδωσης των Καρπών της Τομάτας (Tomato Brown Rugose Fruit Virus - ToBRFV), το οποίο βρίσκεται αναρτημένο στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπ.Α.Α. & Τ. στο πεδίο του Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου (βλ. συνημμένο i και ιστοσελίδα:

http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/Georgika_Farmaka/Fytoeigionomikos_Elegxos/ToRFV_nppo_tomato_bpi.pdf).

Τέλος με το παραπάνω **πρώτο σχετικό έγγραφο** το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου, του Υπ.Α.Α. & Τ. μας διαβίβασε την **Εκτελεστική Απόφαση 2019/1615 της Επιτροπής της 26^{ης} Σεπτεμβρίου 2019 «σχετικά με τη θέσπιση μέτρων έκτακτης ανάγκης για την πρόληψη της εισαγωγής και της διασποράς στην Ένωση του ιού της καστανής ρυτίδωσης των καρπών τομάτας (ToBRFV)»**, η οποία τίθεται σε εφαρμογή από την **1η Νοεμβρίου 2019** (βλ. συνημμένο ii).

Επιπλέον, μας επισήμανε τα ακόλουθα:

«**1)** Η ανωτέρω απόφαση θέσπισης των επειγόντων μέτρων αφορά τον επιβλαβή οργανισμό ιό της καστανής ρυτίδωσης των καρπών τομάτας (ToBRFV) που **δεν περιλαμβάνεται στα παραρτήματα I και II του Προεδρικού Διατάγματος (Π.Δ.) 365/2002 (Α΄ 307)**, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει³.

³ Βλ. **έγγραφό μας 541572(18396)/11.10.2019**, με θέμα «**Τροποποίηση των Παραρτημάτων I έως V του άρθρου 26 του Προεδρικού Διατάγματος 365/2002 (Α΄ 307)**» το οποίο βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα <http://www.pkm.gov.gr/default.aspx?lang=el-GR&page=955> του ιστοτόπου της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (www.pkm.gov.gr), στον αφιερωμένο στο «Φυτοϋγειονομικό καθεστώς» ιστοχώρο.

2) Έπειτα από τις γνωστοποιήσεις, στο τέλος του 2018, της εμφάνισης του εν λόγω επιβλαβούς οργανισμού στη Γερμανία και στην Ιταλία, καθώς και της ανάλυσης φυτοϋγειονομικής επικινδυνότητας που πραγματοποίησε η Ιταλία αναδείχτηκε η ανάγκη λήψης επειγόντων μέτρων στην επικράτεια της Ε.Ε..

3) Από 1 Νοεμβρίου του 2019 έως και τη λήξη ισχύος της απόφασης (31 Μαρτίου 2022), όλα τα φυτά προς φύτευση συμπεριλαμβανομένων και τον σπόρων των ειδών *Solanum lycopersicum* L. και *Capsicum annuum* που εισέρχονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 6 της ανωτέρω απόφασης και να συνοδεύονται από Πιστοποιητικό Φυτοϋγείας που αναφέρεται στο άρθρο 13(1) της Οδηγίας 2000/29/ΕΚ όπως έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με το άρθρο 15(1) Π.Δ. 365/2002 (Α΄307), όπως ισχύει.

4) Επίσης, τα συγκεκριμένα φυτά που κατάγονται από το έδαφος της Ένωσης και διακινούνται εντός αυτής, πρέπει να συνοδεύονται με φυτοϋγειονομικό διαβατήριο και να πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 5 της ανωτέρω απόφασης.

5) Όπου γίνεται αναφορά στην Οδηγία 2004/103/ΕΚ νοείται το Π.Δ. 84/2006 (Α΄ 87) «Έλεγχοι ταυτότητας και φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων, που αναφέρονται στο Μέρος Β του Παραρτήματος V του Π.Δ. 365/2002 (Α΄ 307), οι οποίοι μπορεί να διενεργούνται σε τόπο διαφορετικό από το σημείο εισόδου στη Χώρα ή σε παρακείμενο τόπο και ο καθορισμός των όρων που σχετίζονται με τους εν λόγω ελέγχους, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2004/103/ΕΚ της Επιτροπής.».

Με το παρόν έγγραφο σας αποστέλλουμε το ενημερωτικό φυλλάδιο (έκδοση 1^η 9/2019) του Υπ.Α.Α. & Τ. και την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2019/1615 της Επιτροπής της 26^{ης} Σεπτεμβρίου 2019 (συνημμένα i & ii). Επισημαίνουμε ότι σύμφωνα με το άρθρο 7 του Π.Δ. 365/2002 (ΦΕΚ Α΄ 307) αποτελεί υποχρέωση των παραγωγών να γνωστοποιούν αμέσως στην αρμόδια Αρχή της περιοχής τους οποιαδήποτε ύποπτη εμφάνιση επιβλαβών οργανισμών ή συμπτωμάτων.

Συνημμένα:

- i.** το ενημερωτικό φυλλάδιο (έκδοση 1^η 9/2019), με θέμα «Ιός της Καστανής Ρυτίδωσης των Καρπών Τομάτας (Tomato Brown Rugose Fruit Virus, ToBRFV) του Υπ.Α.Α. & Τ. και
- ii.** α & β. η Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2019/1615 της Επιτροπής της 26^{ης} Σεπτεμβρίου 2019 «σχετικά με τη θέσπιση μέτρων έκτακτης ανάγκης για την πρόληψη της εισαγωγής και της διασποράς στην Ένωση του ιού της καστανής ρυτίδωσης των καρπών τομάτας (ToBRFV)» (στην ελληνική και αγγλική γλώσσα).

Μ.Ε.Π.
Ο ΑΝ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΠΡΟΣ:

- 1 & 2.** Παραγωγούς και διακινητές φυτών της Μ.Ε. Θεσσαλονίκης εγγεγραμμένους στο Μητρώο για τη δυνατότητα χρήσης φυτοϋγειονομικού διαβατηρίου [Υπ' όψιν υπευθύνων φυτοϋγειονομικών θεμάτων (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)]
- 3. & 4.** Δήμους & Αγροτικούς Συνεταιρισμούς Μ.Ε. Θεσσαλονίκης [Υπ' όψιν Γεωπόνων (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)]
- 5.** Σωματείο Γεωπόνων Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ελλάδας & Ομοσπονδία Συλλόγων Γεωπόνων Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ελλάδας (Ο.Σ.Γ.Ι.Υ.Ε.), Μαραθώνος 11, Τ.Κ.: 546 38, Ηλεκτρονική Δ/νση: osgiye@gmail.com [Υπ' όψιν Βασιλείου Γουτούλη (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)]
- 6.** Καταστήματα Εμπορίας Γεωργικών Φαρμάκων [Υπ' όψιν υπευθύνων επιστημόνων (μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)]

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

- 1..** Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης Θεσ/νίκης [Πρώην Κέντρο Ελέγχου Πιστοποίησης Πολλαπλασιαστικού Υλικού και Ελέγχου Λιπασμάτων (ΚΕ.Π.Π.Υ.Ε.Λ.) Θεσ/νίκης], Λ. Γεωργικής Σχολής, 570 01 Θέρμη Θεσσαλονίκης (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)
- 2.** Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό - ΔΗΜΗΤΡΑ (ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ), Ε.Ο. Θεσσαλονίκης – Πολυγύρου, Τ.Κ.: 570 01 Θέρμη Θεσσαλονίκης, Τ.Θ.: 60458, Ηλεκτρονική Δ/νση: bbgk@bgk.gr (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

Φυτοϋγειονομικοί ελεγκτές Μ.Ε. Θεσσαλονίκης